

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	7
İÇİNDEKİLER	9
KISALTMALAR	17
GİRİŞ.....	19

BİRİNCİ BÖLÜM

TEORİK OLARAK MİLİTAN DEMOKRASİ ANLAYIŞI

§1. TERMİNOLOJİ SORUNU	27
§2. MİLİTAN DEMOKRASİ ANLAYIŞININ DOĞuşuna ZEMİN HAZIRLAYAN GELİŞMELER.....	32
I. İKİ DÜNYA SAVAŞI ARASI DÖNEMDE LİBERAL DEMOKRASİLERİN ÇÖKÜŞÜ VE DİKTATÖRLÜKLERE DÖNÜŞÜMÜ	33
A. Genel Olarak	33
B. İtalya ve Almanya Liberal Demokrasilerinde Doğan Diktatörlükler Örneği	35
1. İtalya ve Mussolini'nin Faşist Diktatörlüğünün Doğusu	35
2. Federal Almanya ve Hitler'in Nasional Sosyalist Diktatörlüğünün Doğusu	39
a. Genel Olarak.....	39
b. Nazilerin Demokratik Yollarla İktidarı Ele Geçirişi	44
II. WEIMAR ANAYASASI'nda BENİMSENEN DEĞER GÖRECELİ DEMOKRASİ ANLAYIŞI.....	51
A. Değer Göreceli Demokrasi Anlayışı.....	51
B. Weimar Anayasası'nda Değer Göreceli Demokrasi Anlayışı ve Uygulaması	56
§3. MİLİTAN DEMOKRASİ ANLAYIŞININ TEORİK OLARAK DOĞUŞU	64
I. GENEL OLARAK	64
II. MİLİTAN DEMOKRASİ ANLAYIŞININ TEORİK OLARAK DOĞUŞUNA KATKI SAĞLAYAN DOKTRİN GÖRÜŞLERİ	66
A. Karl Loewenstein	66
1. Genel Olarak	66
2. Faşizm Tehdidi.....	68
3. Demokrasilerin Faşizme Karşı Savunmasızlığı Problemi.....	70
4. Çözüm önerisi: Militan Demokrasi	72

B.	Karl Mannheim.....	73
C.	Van den Bergh.....	76
D.	Karl Popper.....	77
E.	Carl Schmitt.....	78
§4.	MİLİTAN DEMOKRASİ ANLAYIŞINA YÖNELİK FARKLI YAKLAŞIMLAR.....	80
I.	MİLİTAN DEMOKRASİ ANLAYIŞINI REDDEDEN YAKLAŞIM.....	80
II.	MİLİTAN DEMOKRASİ ANLAYIŞINI SADECE GEÇİŞ DÖNEMİNE ÖZGÜ GÖREN YAKLAŞIM	82
III.	MİLİTAN DEMOKRASİ ANLAYIŞININ VARLIĞINI KABUL EDEN YAKLAŞIM	84
§5.	MİLİTAN DEMOKRASİ ANLAYIŞI.....	88
I.	TANIMI	89
II.	TEMEL ÖZELLİKLERİ	92
A.	Anayasal Demokratik Düzeni Koruması.....	93
B.	Anayasal Demokratik Düzenin Unsurlarını Kullanarak Demokrasiyi Yıkmak İsteyenlerle Mücadele Etmesi.....	95
C.	Demokrasi Düşmanlarıyla Anayasal-Yasal Bir Mücadele İçine Girmesi	96
D.	Önleyici Nitelikte Olması	98
E.	Demokrasi Düşmanlarının Politik Katılım Haklarını ve/veya Onların Siyasi Karar Alma Sürecinde Bulunmalarını Sınırلامası	98
III.	DEMOKRASİYİ SAVUNMANIN SUİ GENERİS BOYUTU OLARAK MİLİTAN DEMOKRASI ANLAYIŞI	100

İKİNCİ BÖLÜM

MİLİTAN DEMOKRASİ ANLAYIŞININ ANAYASAL BOYUTU

§6.	MİLİTAN DEMOKRASİ ANLAYIŞININ ANAYASALarda YER ALMASI	103
§7.	MİLİTAN DEMOKRASİ ANLAYIŞININ ANAYASAL ARAÇLARI	104
I.	GENEL OLARAK.....	104
II.	DOKTRİNE GÖRE MİLİTAN DEMOKRASİ ANLAYIŞININ ARAÇLARI.....	105
A.	Karl Loewenstein'in Listesi	105
B.	Markus Thiel'in Listesi	106
C.	Diğer Yazarların Listeleri.....	107
III.	DOKTRİNDE İLERİ SÜRÜLEN LİSTELERDE YER ALAN VE MİLİTAN DEMOKRASİ ANLAYIŞI İLE UYUMSUZ ARAÇLAR	108
A.	Direnme Hakkı.....	109
B.	OHAL Kapsamındaki Tedbirler.....	109

C.	Memurların Sadakat Yükümlülüğü	111
D.	Ceza Hukuku Tedbirleri.....	112
E.	Diğer Anayasal Araçlar	113
IV.	ÇALIŞMADA ESAS ALINACAK MİLITAN DEMOKRASİ ANLAYIŞININ ANAYASAL ARAÇLARI LISTESİ.....	114
A.	Değiştirilemez Maddeler Hükümü	115
B.	Siyasi Örgütlenmelere İlişkin Yasaklar	116
1.	Siyasi Parti Yasakları.....	116
2.	Derneklerle İlişkin Yasaklar	119
C.	Temel Hakların Etkisizleştirilmesi	120
§8.	MİLITAN DEMOKRASİ ANLAYIŞINA GÜNÜMÜZ ANAYASALARINDAN ÖRNEKLER	121
I.	FEDERAL ALMANYA ANAYASASI	123
A.	Genel Olarak	123
B.	Korunan Değer: Özgürlekü Demokratik Temel Düzen	124
C.	Özgürlekü Demokratik Temel Düzeni Korumaya Yönelik Hükümler	129
1.	Değiştirilemez Maddeler Hükümü (m. 79/f.3)	130
2.	Örgütlenme Yasakları.....	134
a.	Siyasi Parti Yasağı (m. 21/f.2)	134
b.	Dernek Yasakları (m. 9/f.2).....	144
3.	Temel Hakların Etkisizleştirilmesi (m. 18)	146
D.	Değerlendirme	147
II.	TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI	152
A.	Genel Olarak	152
B.	Değiştirilemez Maddeler Hükümü	153
C.	Örgütlenme Yasakları.....	154
1.	Siyasi Parti Yasakları.....	154
a.	Genel Olarak.....	154
b.	Siyasi Parti Yasakları Kapsamında Korunan İlkeler ve Bunların Demokratik Düzen Bağlamında Değerlendirilmesi	160
c.	Anayasa Mahkemesi'nin Demokratik Düzeni Korumaya Yönelik Parti Kapatma Kararları.....	165
d.	Diğer Hususlar	171
2.	Dernek Yasakları.....	172
D.	Değerlendirme	173

III. FRANSA ANAYASASI	177
A. Genel Olarak.....	177
B. Değiştirilemez Maddeler Hükümü.....	178
C. Örgütlenme Yasakları	179
D. Değerlendirme	180
IV. İTALYA ANAYASASI	181
A. Genel Olarak.....	181
B. Değiştirilemez Maddeler Hükümü.....	182
C. Örgütlenme Yasakları	183
1. Siyasi Partilere İlişkin Yasaklar	183
2. Derneklerle İlişkin Yasaklar.....	185
D. Değerlendirme	185
V. AVUSTURYA ANAYASASI	186
A. Genel Olarak.....	186
B. Değiştirilemez Maddeler Hükümü.....	189
C. Örgütlenme Yasakları	189
D. Değerlendirme	191
VI. PORTEKİZ ANAYASASI	192
A. Genel Olarak.....	192
B. Değiştirilemez Maddeler Hükümü.....	193
C. Örgütlenmelere İlişkin Yasaklar.....	194
D. Değerlendirme	195
VII. YUNANİSTAN ANAYASASI.....	195
A. Genel Olarak.....	195
B. Değiştirilemez Maddeler Hükümü.....	196
C. Örgütlenme Yasakları	196
D. Değerlendirme	197
VIII. POLONYA ANAYASASI	198
A. Genel Olarak.....	198
B. Değiştirilemez Maddeler	198
C. Örgütlenme Yasakları	199
D. Değerlendirme	200
IX. İSPANYA ANAYASASI	200
A. Genel Olarak.....	200
B. Değiştirilemez Maddeler Hükümü.....	201

C.	Örgütlenme Yasakları.....	202
1.	Siyasi Parti Yasakları.....	202
2.	Derneklerle İlişkin Yasaklar	204
D.	Değerlendirme	205
X.	ABD ANAYASASI.....	206
A.	Genel Olarak	206
B.	Değiştirilemez Maddeler Hükümü	207
C.	Örgütlenme Yasakları.....	208
D.	Değerlendirme	210
§9.	MİLİTAN DEMOKRASİ ANLAYIŞININ ULUSLARARASI BOYUTU	211
I.	AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ KAPSAMINDA MİLİTAN DEMOKRASİ ANLAYIŞI.....	212
A.	Genel Olarak	212
B.	AİHS 17. Madde Hükümü.....	217
C.	AİHS 11. Madde Hükümü.....	220
1.	Örgütlenme Hürriyetinin Sınırları ve AİHM'in İctihadi Sınırlama Şartları	222
2.	Militan Demokrasi Anlayışı Çerçevesinde AİHM'in 11. Madde Hükümü Kapsamında Kararlarına Örnekler.....	224
II.	AVRUPA BİRLİĞİ ANTLAŞMASI KAPSAMINDA MİLİTAN DEMOKRASİ ANLAYIŞI	233
§10.	MİLİTAN DEMOKRASİ ANLAYIŞININ MUHATABI OLARAK DEMOKRASİ DÜŞMANLARI VE BUNLARIN TARİHİ SÜREÇ İÇERİSİNDEKİ DEĞİŞİMLERİ	236
§11.	MİLİTAN DEMOKRASİ ANLAYIŞININ KÖTÜYE KULLANILMASI	241

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MİLİTAN DEMOKRASİ ANLAYIŞININ ANAYASAL BOYUTUNUN BİR ÖRNEĞİ OLARAK TEMEL HAKLARIN ETKİSİZLEŞTİRİLMESİ

§12.	ETKİSİZLEŞME KAVRAMI	247
I.	ETKİSİZLEŞMENİN ANLAMI	247
II.	TERMINOLOJİ SORUNU	248
§13.	MİLİTAN DEMOKRASİ ANLAYIŞININ BİR ARACI OLARAK TEMEL HAKLARIN ETKİSİZLEŞTİRİLMESİ	249
§14.	FEDERAL ALMANYA ANAYASASI YÜRÜRLÜĞE GİRMEDEN ÖNCE TEMEL HAKLARIN ETKİSİZLEŞTİRİLMESİNE BENZER VE ÖNCÜL NİTELİK ARZ EDEN DÜZENLEMELER	252
I.	GENEL OLARAK	252

II. FEDERAL ALMANYA ANAYASASI YÜRÜRLÜĞE GİRMEDEN ÖNCE YÜRÜRLÜKTEKİ ALMANYA EYALET ANAYASALARINDAKİ DÜZENLEMELER	253
§15. TEMEL HAKLARIN ETKİSİZLEŞTİRİLMESİ KURUMUNUN FEDERAL ALMANYA ANAYASASI'NDA DÜZENLENME SÜRECİ	257
§16. TEMEL HAKLARIN ETKİSİZLEŞTİRİLMESİİNDE KORUNAN HUKUKİ YARAR: ÖZGÜRLÜKÜ DEMOKRATİK TEMEL DÜZEN.....	261
§17. TEMEL HAKLARIN ETKİSİZLEŞTİRİLMESİ HÜKMÜNÜN TİPİKLİK UNSURLARI	262
I. ETKİSİZLEŞTİRME HÜKMÜNDE MUHATAP	263
II. ETKİSİZLEŞTİRME KONUSU TEMEL HAKLAR	265
III. ÖZGÜRLÜKÜ DEMOKRATİK TEMEL DÜZENLE "MÜCADELE"	270
IV. TEMEL HAKLARIN KÖTÜYE KULLANILMASI	272
V. FEDERAL ALMAN ANAYASA MAHKEMESİ'NİN ARADIĞI EK TİPİKLİK UNSUзу: DAVALININ TEHLİKELİLİĞİ	274
§18. TEMEL HAKLARIN ETKİSİZLEŞTİRİLMESİ DAVASI.....	275
I. YETKİLİ MAHKEME	276
II. DAVA BAŞVURUSU	276
III. ÖN SORUŞTURMA (VORVERFAHREN)	278
A. Genel Olarak.....	278
B. Başvurunun reddi kararı	279
C. Davanın Devam Ettirilmesi Kararı.....	279
IV. ARAMA VE EL KOYMA KARARI	280
V. MAHKEMENİN ESASA İLİŞKİN KARARI.....	281
A. Ön İnceleme (Voruntersuchung) Kararı	281
B. Etkisizleştirme Kararı.....	282
1. Genel Olarak.....	282
2. Etkisizleştirme Kararının Hukuki Etkisi.....	282
3. Etkisizleştirme Kararının Kapsamı.....	283
§19. TEMEL HAKLARIN ETKİSİZLEŞTİRİLMESİNİN HUKUKİ SONUÇLARI.....	286
I. ETKİSİZLEŞTİRİLEN TEMEL HAK VE HAK SAHİBİ BAKIMINDAN SONUÇLARI.....	286
II. DEVLETİN EGEMENLİK ORGANLARI AÇISINDAN SONUÇLARI	288
A. Yasama Açısından Sonuçları	289
B. Yürütmeye Açısından Sonuçları	291
C. Yargı Açısından Sonuçları	293

§20. TEMEL HAKLARIN ETKISİZLEŞTİRİLMESİ KURUMUNUN FEDERAL ALMANYA ANAYASASI'NDAKİ DİĞER MİLİTAN DEMOKRASİ ANLAYIŞI ARAÇLARIYLA İLİŞKİSİ.....	294
§21. TEMEL HAKLARIN ETKISİZLEŞTİRİLMESİ KURUMUNUN UYGULAMASI VE ETKİLİLİĞİ.....	296
I. TEMEL HAKLARIN ETKISİZLEŞTİRİLMESİ KURUMUNUN UYGULAMASI	296
II. TEMEL HAKLARIN ETKISİZLEŞTİRİLMESİ KURUMUNUN ETKİLİLİĞİ	300
§22. TEMEL HAKLARIN ETKISİZLEŞTİRİLMESİ VE TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI ÇERÇEVESİNDE UYGULANABİLİRLİĞİ	303
I. TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI'NDA TEMEL HAKLARIN KÖTÜYE KULLANILMASININ YASAKLANMASI	304
II. TEMEL HAKLARIN ETKISİZLEŞTİRİLMESİ HÜKMÜNÜN TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI AÇISINDAN UYGULANABİLİRLİĞİ	307
SONUÇ	309
KAYNAKÇA	319

